

راز پنهان زیستن حضرت مهدی(عج)/ زمین از حجت خدا خالی نمی ماند

وقتی جامعه، پذیرش حجت الهی را نداشته باشد و از فرمان او اطاعت نکند، حجت خدا خانه نشین می‌شود، و اگر در خانه هم راحتش نگذارند و قصد جانش کنند، غائب می‌شود.

وقتی جامعه، پذیرش حجت الهی را نداشته باشد و از فرمان او اطاعت نکند، حجت خدا خانه نشین می‌شود؛ و اگر در خانه هم راحتش نگذارند و قصد جانش کنند، غائب می‌شود.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: یکی از مهمترین انگیزه‌ها برای پنهان زیستی و رازهای غیبت حضرت حجت سلام الله علیه این است که مردم به حمایت و اطاعت از آن حضرت برخاستند و در وفاء به پیمان ولایت، همدستان و یک دل نگشتند. یعنی باید علت اساسی غیبت را در خود مردم جستجو کرد و باید جامعه را مسئول آن دانست.

زیرا مسلم است وقتی جامعه، پذیرش حجت الهی را نداشته باشد و از فرمان او اطاعت نکند، حجت خدا خانه نشین می‌شود؛ و اگر در خانه هم راحتش نگذارند و قصد جانش کنند، غائب می‌شود و به زندگی پنهانی پناه می‌برد؛ تا وقتی که شرائط ظهورش محقق شود و مردم با جان و دل، دستوراتش را اجرا کنند.

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام، بر منبر مسجد کوفه فرمودند:

«بدانید که زمین از حجت خدا خالی نمی ماند، اما خداوند، در اثر ظلم و ستم و اسراف بر نفس (گناهان) مردم، آنان را از دیدن او کور و محروم خواهد ساخت» (۱). یعنی حجتش را از چشمهای خلق پنهان می‌کند.

فقیه بزرگوار و محقق عالی مقام، مرحوم علامه حلی، قدس الله روحه الزکیه، در شرح این جمله ی خواجه نصیرالدین طوسی که گفته: «وجوده لطف و تصرفه لطف آخر و عدمه منافی» (۲) می‌نویسد:

تمامیت و کامل شدن لطف امامت، به اموری (سه امر) بستگی دارد:

۱- آنچه مربوط به خداوند تبارک و تعالی است و آن آفرینش وجود امام است و دادن قدرت و علم به او و معرفی وی به نام و نسبش، که اینها را خداوند متعال انجام داده است.

۲- آنچه در رابطه با خود امام است و آن این است که امامت را بپذیرد و بر دوش کشد، و امام نیز وظیفه اش را به انجام رسانده است.

۳- آنچه بر مردم واجب و لازم است و آن این است که با امام مساعدت نمایند، او را یاری کنند، دستوراتش را بپذیرند و فرمانش را اطاعت کنند، اما مردم، در اجرای این مسئولیت، کوتاهی کردند و وظائف خود را نسبت به امام، انجام ندادند، پس علت کامل نشدن لطف امامت، از سوی مردم است، نه از جانب خداوند تبارک و تعالی و نه از ناحیه ی خود امام.

بنابراین اگر مردم به حسن اختیار، بار مسئولیت خود رابه دوش کشند و از امام زمانشان، اطاعت و حمایت کنند، لطف امامت کامل گشته و حجت خدا، زمام امور جامعه را به دست می‌گیرد و ملت را به سعادت می‌رساند، اما اگر به سوء اختیار، امام را واگذارند و دستوراتش را به کار نبندند، از کامل شدن لطف امامت، مانع شده، و زمام امور مملکت را به ناهلان و جاهلان سپرده، به انحراف و گمراهی دچار می‌شوند، و اگر به این مقدار هم قناعت نکرده بر قتل امام مصمم گردند، حجت خدا غائب می‌شود. (۳)

مرحوم سید مرتضی، رضوان الله تعالی علیه. که در اوائل غیبت کبری می‌زیسته و از مفاخر شیعه و دارای تصنیفات گرانبهائی است در رساله ی کوتاهی که پیرامون مسئله غیبت نگاشته، درباره ی علت نهان زیستی حضرت مهدی ارواحناه فداه می‌نویسد:

«سبب و انگیزه ی پنهان شدن امام علیه السلام آن است که ستمگران حضرت را (به تهدید به قتل) ترسانده و از دخل و تصرف در اموری که زمامش به دست آن حضرت است ممانعت نمودند. زیرا بهره ی کلی و نصیب کامل بردن از وجود امام،

مشروط است به آنکه حضرت، قدرت و تمکن داشته، زمام امور را در اختیارش باشد، دستوراتش اجرا گردد و مانعی در راه رسیدن به اهدافش وجود نداشته باشد تا نظامیان را بسیج کند و با تجاوزگران بجنگد و حدود الهی را اقامه نماید و مرزها را ببندد و داد مظلوم را از ظالم بگیرد و این همه انجام نپذیرد مگر با وجود تمکن و قدرت، پس اگر بازدارد، وجوب پیشوائی و سرپرستیس جامعه از آن حضرت ساقط شود و زمانی که بر حیات خویش بترسد و از شر ظالمان، امنیت جانی هم نداشته باشد، لازم است غیبت

نماید و از دیده‌ها پنهان گردد، زیرا اجتناب از خطر و دوری از ضرر، هم به حکم عقل و هم به حکم نقل واجب است، چنانکه نبی اکرم، صلی الله علیه و آله و سلم. زمانی در شعب ابی طالب و بار دیگر در غار ثور پنهان شد، در حالی که این غیبت نهان زیستی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، انگیزه و علتی جز بیم جان و مصونیت از ضررها و خطرات نداشت. (۴)

عالم برجسته و فقیه عالیقدر شیعه، مرحوم شیخ طوسی، اعلی الله مقامه، درباره ی یگانه علت غیبت و تنها مانع ظهور حضرت حجت علیه السلام می‌نویسد:

«هیچ انگیزه ای مانع از ظهور آن حضرت نیست مگر ترس بر جان او از کشته شدن، زیرا اگر چیزی جز قتل در کار بود، هرگز اختفاء و غیبت بر حضرتش روا نمی بود و همه ی سختی‌ها و اذیتها را تحمل می‌نمود، چه اینکه مقام و مرتبه ی ائمه ی اطهار و انبیاء عظام علیهم السلام، در اثر تحمل سختی‌ها و دشواریهای طاقت فرسا، به خاطر خدا فزونی می‌یابد و بالا می‌رود».

دانشمند و متفکر بزرگوار شیعه، شیخ الطائفه - قدس سره - پس از بیان قسمتی از روایات داله ی بر این معنی، سایر وجوهی را که بعضی از علل غیبت به شمار می‌آورده اند مانند امتحان شیعیان، مخدوش دانسته و می‌گوید:

«و اما آنچه از روایات، پیرامون آزمایش شیعه در عصر غیبت و دشواری بر ایشان و امتحانشان در تحمل سختی ها، وارد شده، و جهش این است که این روایات، گزارشگر وقایعی است که از ناملائمات و سختی ها، در دوران غیبت پیش می‌آید، نه آنکه خداوند تعالی، امام را به خاطر پدید آمدن این دشواریها و امتحانات پنهان ساخته باشد. (۵)

منابع:

۱- غیبت نعمانی، باب دهم، صفحه ی ۱۴۱

۲- یعنی وجود امام معصوم، لطف است و زمامداری و تصرف او در امور، لطف دیگری است و عدم آن، از ناحیه ی ما مردم است.

۳- شرح تجرید الاعتقاد صفحه ی ۲۸۵

۴- کلمات المحققین صفحه ۵۳۲

۵- پیام امام زمان علیه السلام، جمال الدین حجازی، صص ۲۸-۲۳